

МОДУЛ М8.3 – Изборни предмет, 3 ЕСПБ
3. семестар мастер академских студија, 2013/14

План рада

Назив предмета: Архитекти и грађанске иницијативе за одрживи развој ЗЕЛЕНА ШКОЛА ЖИВОТА, КРУШЕВАЦ
Година студија: 3. семестар дипломских академских студија - мастер, 2013/14
Број кредита: 3 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: Према распореду за јесењи семестар 2013/14
Термин одржавања испита (предаја и одбрана графичког и семинарских радова): Према терминском плану за јесењи семестар 2013/14
Термини одржавања колоквијума: 1. колквијум: 5. недеља 2. колоквијум: 12. недеља

Наставник: Доц. мр Ксенија Лаловић Доц. Весна Цагић
Сарадници у настави: Асс. мр Данијела Миловановић Родић
Број кабинета: Доц мр Ксенија Лаловић: 011 Доц Весна Цагић: 252 Асс мр Данијела Миловановић Родић: 305
Време за консултације са студентима (једном недељно два сата): Доц мр Ксенија Лаловић: биће накнадно дефинисано Асс мр Данијела Миловановић Родић: биће накнадно дефинисано
Телефон: 011 321 87 68 Е-маил: Доц мр Ксенија Лаловић: ksenija.lalovic@gmail.com Асс мр Данијела Миловановић Родић: danstev@afrodita.rcub.bg.ac.rs
www адреса:

Посебни критеријуми за пријем студената: Просечна оцена досадашњег студирања.

Циљеви и приступ настави:

У складу са разумевањем да је одржива решења могуће креирати само кроз интердисциплинарни, трансдисциплинарни и колаборативни рад и међусобно учење свих укључених, предмет је конципиран тако да се студентима архитектуре омогући контакт, сарадња и размена знања са конкретним грађанским иницијативама.

Основни циљ предмета је истраживање феномена грађанских иницијатива за побољшање квалитета живота локалних заједница, које за последицу имају акције и интервенције у физичком простору. Грађанске иницијативе представљају реакцију на проблем оних којих се проблем тиче и оних који желе да делају и представљају мрежу дистрибуираног знања, идеја и ресурса, људи који деле слична вредносна опредељења, животне стилове или проблеме, који су успоставили неку врсту партнерства ради остваривања својих интереса, и који то чине на активан и организован начин, што их чини великим потенцијалом за ефективно и ефикасно креирање и остваривање одрживих решења.

Циљ овог предмета је разумевање феномена грађанских иницијатива, стицање знања о њиховом потенцијалу за остваривање одрживих решења различитих развојних проблема, разумевање повезаности професије архитеката/урбаниста и овог феномена, као и стицање практичних професионалних вештина комуникације и колаборације архитеката у оквиру пројеката грађанских иницијатива. Затим, испитивање ефективности различитих истраживачких метода у оквиру колаборативних процеса формулисања одрживих решења за конкретне локалне иницијативе и у сарадњи са њиховим представницима. Осим трагања за просторно-програмским решењима њихових егзистенцијалних проблема, циљ наставе је и подстицање комуникације и успостављање релација између различитих група актера на локалу.

Општи критеријуми:

ОК5. Разумевање односа између човека и објекта и између објекта и њиховог окружења, и потребе да се објекат и простори између односе према људским потребама и мери.

1. Потребама и тежњама корисника објекта
2. Утицајима објекта на животну средину и премисама одрживог пројектовања
3. Начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте

ОК6. Разумевање архитектонске професије и улога архитекте у друштву, посебно у припреми пројеката који узимају у обзир социјалне факторе.

1. Природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објекта, извођачима грађевинских радова, професионалиним сарадницима и ширем друштву.
2. Улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине.
3. Могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице

Садржај наставе:

Рад на предмету се одвија на два паралелна, међусобно повезана истраживачка "колосека":

- Теоријско-стручни ниво: упознавање са основама развојних концепата који подстичу и укључују овакве врсте иницијатива са једне стране, и истраживање и анализа добрих примера праксе, са друге. Захваљујући сазнањима стеченим на овом "колосеку" истраживања студенти ће бити оспособљени за промишљање и генерисање препорука за укључивање грађанских иницијатива у систем управљања просторним (укупним) развојем на изабраном нивоу .
- Стручно-апликативни ниво: истраживање и студија случаја конкретне грађанске иницијативе из контекста Србије и трагање за урбанистичко-архитектонским решењима која на најбољи начин подржавају остварење њених циљева. Основни критеријуми за израду пројеката ће бити економска одрживост (јефтина, приступачна градња) и погодност за развој едукативних програма самоградње.

Истраживачко решење за конкретан задати случај ће се креирати корз континуирани интерактивни процес сарадње са представницима грађанске иницијативе и локалне заједнице, али и са експертима различитих профила и осталим релевантним актерима. Захваљујући овом процесу студенти ће бити у прилици да кроз лично искуство истражују концепт одрживог развоја, практикују интегралан и колаборативни приступ планирању и пројектовању и унапреде вештине комуникације и преговарања.

Најбоља решења ће представљати основ за будућу израду пројектне документације за задати случај – Зелена школа живота у Крушевцу, а очекује се да студенти-аутори изабраних решења буду укључени у процес његове даље разраде. У оцени квалитета истраживања/пројекта ће, поред предметног наставника и сарадника, учествовати и представници конкретне локалне иницијативе, односно покровитељи/донатори пројекта развоја Зелене школе живота у Крушевцу.

Метод извођења наставе:

Програм предмета за школску 2013/14 годину инициран је као део пројекта НВО „Иницијатива за одрживи развој Мостови“ из Крушевца и финансиран је од стране Фонда за отворено друштво.

У оквиру реализације програма предмета осим рада на изради архитектонско-урбанистичких истраживања, који ће се одвијати кроз комбинацију више разноврсних облика рада: предавања ех-катедра и интерактивне групне радионице анализе случајева (уз ућешче локалних актера и донатора), израде индивидуалних и групних идејних архитектонско-урбанистичких решења, предвиђају се два студијска путовања у Крушевац ради учешћа у локалним колаборативним радионицама за иницијацију и промоцију истраживачких резултата коришћењем метода добре комуникације и презентације.

Термински план извођења наставе

нед	Наслови јединица	Опис тематских јединица
01	Увођење у феномен	Уводно предавање, упознавање са задатком и конкретним случајем из Крушевца Додела задатака за самостални истраживачки рад
02	Грађанске иницијативе за одрживи развој	Друштвене мреже, социјални капитал и локални развој Тематско гостујуће предавања и дискусија
03		Архитекти и урбанисти и грађанске иницијативе Тематско гостујуће предавања и дискусија
04		Принципи архитектонског и урбаног дизајна за одрживост Тематско гостујуће предавања и дискусија
05	Колоквијум: 1.	Презентација прикупљеног истраживачког материјала - студије добрих примера
06	Студија случаја – истраживање просторних захтева и могућности	Истраживање и израда програмско-просторног концепта и урбанистичка поставка решења
07		
08		
09	Студија случаја – истраживање архитектонских склопова и приступа	Истраживање и израда архитектонских идејних решења примерених датом случају
10		
11		
12	2. Колоквијум:	Презентација и дискусија идејних урбанистичко-архитектоских решења
13		Финализација истраживачког елабората
14		Дискусија истраживачких резултата и формулисање закључака

Обавезна литература:

Пушић, Љ. (2001): Održivi grad : ka jednoj sociologiji okruženja, Beograd S. Mašić

Фишер, Ф. (2004): Изградња остова између грађана и локалних власти у циљу ефикаснијег заједничког рада кроз партиципативно планирање, Ниш: Ресурс центар

Остала литература према тематским јединицама које се обрађују на предмету биће обезбеђена од стране наставника у току рада.

Препоручена литература:

Бајић-Брковић, М. (ур)(2009): Иновација и креативни простори у одрживим градовима, Поповац: Холцим

Бајић Брковић, М (ур)(2010): Креативне стратегије за одрживи развој градова у Србији, Београд : Архитектонски факултет

Вотсон, Џон Б. (2011): Иницијатива и смелост: први услови напретка, Београд : Партенон

Група аутора (2004): Планирање развоја локалне заједнице, Београд: Асоцијација просторних планера Србије, Институт за просторно планирање Географског факултета

Одрживи развој Србије: наша заједничка будућност: национална стратегија одрживог развоја, Београд: Министарство за науку и технолошки развој, Кабинет потпредседника Владе за европске интеграције (2009)

Петовар, К. (2003): Наши градови између државе и грађанина: урбана социологија, Београд : Географски факултет, Архитектонски факултет, ИАУС

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ